

Thomas Reitsma (CTGG): Basisnet – een individuele dans van een bewindspersoon

Auteur(s)

Thomas Reitsma
10 oktober 2017

In zijn laatste [blog](#) stond lector Transportveiligheid Nils Rosmuller uitgebreid stil bij de laatste stand van zaken rondom het Basisnet spoor. Hij benoemde deze als een rituele dans tussen ministerie en transportsector. Een dans zie ik zeker, maar welke stijl daar zal ik later op terugkomen.

Nog even oprfrissen: de kern van het Basisnetprobleem is dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, de ruimtelijke ordening daaromheen en de veiligheid niet in balans zijn. Nog concreter: op een aantal routes zijn de risicoplafonds overschreden, zonder dat daarbij overigens de veiligheid in het geding is.

Door staatssecretaris Dijkma van Infrastructuur en Milieu wordt daarom een zogenaamd Routeringsbesluit voorbereid. Daarmee moet het vervoer van gevaarlijke stoffen, om specifiek te zijn brandbare gassen en zeer giftige vloeistoffen, gedwongen worden om gebruik te maken van de Betuweroute. Met dit handhavingsinstrument denkt de staatssecretaris de balans te kunnen herstellen in het Basisnet.

Deze zomer hebben belanghebbenden tijdens een [openbare consultatie](#) kunnen reageren op het voornemen van de staatssecretaris. Daar is goed gebruik van gemaakt: 43 organisaties en/of personen hebben een reactie gegeven. Het is de moeite waard om een aantal van deze reacties te lezen, de algemene teneur is niet erg positief.

De partijen verenigd in de Commissie Transport Gevaarlijke Goederen hebben het afgelopen jaar voor en achter de schermen aangegeven [geen voorstander](#) te zijn van een Routeringsbesluit. Vanuit de hele vervoersketen - en dan doel ik niet alleen op de private partijen - wordt er met verbazing gekeken naar dit politiek geladen initiatief van de staatssecretaris. Imagoschade is er nu al voor het Nederlandse bedrijfsleven dat over het spoor vervoert. Internationale verladers vragen zich af of zij hun producten wel over het Nederlandse spoor kunnen laten vervoeren en kijken met interesse naar andere opties in het buitenland. Dat heeft negatieve gevolgen voor onze economie en werkgelegenheid. De administratieve regeldruk voor bedrijven en overheid neemt toe en ook de veiligheid is er niet bij gebaat. Er is wel draagvlak voor de maatregelen die uit het [onafhankelijk robuustheidsonderzoek](#) naar voren zijn gekomen dat voor de zomer is gepresenteerd.

Een Routeringsbesluit is ook een zeer grof instrument dat mooi klinkt voor een strijdvaardige staatssecretaris maar in de praktijk niet zo effectief zal zijn. Als het doel is om zo veel mogelijk gebruik te maken van de Betuweroute zal een prijsprikkel beter werken. Of men kan de (technische) belemmeringen wegnemen die er momenteel nog zijn voor sommige vervoerders. Beloon ook de vervoerders die veilig vervoeren, door veiligheidsmaatregelen op waarde te schatten in de risicoberekeningsmethodiek. Uiteindelijk ligt ook nog de vraag open of een Routeringsbesluit überhaupt wel mogelijk is onder Europees recht. Op korte termijn wordt een nieuwe bewindspersoon op het ministerie verwacht. Hij of zij zal op dit dossier een goede afweging moeten maken om de balans in het Basisnet te bewaken. Een Routeringsbesluit geldt als ultimum remedium. Ondanks alle schreeuwerige krantenkoppen worden de in het Nederlandse risicobeleid vastgestelde normen voor het Plaatsgebonden Risico nergens overschreden. Er is daarmee in mijn ogen onvoldoende aanleiding om tot een Routeringsbesluit over te gaan.

As we *speak* heeft een groep ambtenaren de taak om alle 43 reacties door te spitten en hier een gedegen advies richting hun (nieuwe?) bewindspersoon uit te destilleren. Gezien alle praktische en theoretische bezwaren die worden geopperd – [lees ook de interessante reactie van het adviescollege Toetsing Regeldruk](#) - kan ik me niet voorstellen dat er op 1 januari 2018 een Routeringsbesluit in werking treedt. En als dat wel het geval is, zal er een lang juridisch getouwtrek gaan volgen waar niemand beter van wordt.

Aan het einde van dit jaar weten we in ieder geval meer over de koers van de nieuwe bewindspersoon. Tijdens de [CTGG voorlichtingsdag](#) op 24 november 2017 zullen de twee opstellers van het robuustheidsonderzoek inzicht geven in de maatregelen

die zij hebben voorgesteld. En wellicht is er ook al iets te zeggen over de koers van het nieuwe kabinet. Als u nog inzichten heeft, horen we die dan graag!

Nog even over die rituele dans van Nils Rosmuller. Ik zie vooral een individuele dans van een bewindspersoon. Bij de danstechniek als in [dit filmpje](#) lijkt een danser vooruit te lopen terwijl hij in werkelijkheid een achterwaartse beweging maakt. Dat lijkt me illustratief voor deze hele discussie.

U en ik kennen het wel beter als de *moonwalk*!

Thomas Reitsma is secretaris van de Commissie Transport Gevaarlijke Goederen (CTGG)

Rubriek

[Spoorvervoer](#)

Tags

[Basisnet](#), [Beleid](#)

Gerelateerde berichten

- [Nieuwsfeiten - Oplossingsrichtingen voor overschrijdingen risicoplafonds Basisnet in de maak \(editie 2019-04\)](#)
- [RIVM actualiseert voorbeeldstoffen Basisnet \(5 juli 2019\)](#)
- [Jaarverslag Basisnet: overschrijdingen risicoplafonds niet afgenomen \(11 juni 2019\)](#)
- [Staatssecretaris geeft toelichting op risicoplafonds Basisnet \(19 februari 2019\)](#)
- [Staatssecretaris wil risicoplafonds Basisnet aanpassen \(5 februari 2019\)](#)